VESTERÅLEN REGIONRÅD

Møteprotokoll

Utvalg: Vesterålen regionråds arbeidsutvalg
Møtested: E-postbehandling
Dato: 17.06.2019
Tidspunkt: Kl 14:00

Saker til behandling: 053/19

Tilstede faste medlemmer	**Rolle**
Jonni H Solsvik	Ordfører Andøy kommune
Sture Pedersen	Ordfører Bø kommune
Atle Andersen	Ordfører Lødingen kommune
Tove Mette Bjørkmo	Ordfører Sortland kommune
Karianne B Bråthen	Ordfører Øksnes kommune

Tilstede varamedlemmer:	**Rolle**
Kurt Jenssen	Varaordfører Hadsel kommune

Bianca Maria Johansen (sign.)
sekretariatsleder

SAKLISTE

Saksnummer	Innhold	
053/19	Høringssuttalelse - Ny studiestruktur Nord universitet	

053/19: HØRINGSSUTTALELSE - NY STUDIESTRUKTUR NORD UNIVERSITET

Innstilling

Vesterålen regionråd arbeidsutvalg støtter Hadsel kommunes høringsuttalelse – Ny studiestruktur Nord universitet.

De foreslåtte endringer vil også få konsekvenser for studietilbudet for hele Vesterålen, og vi deler de bekymringer som fremkommer i Hadsel kommune sin uttalelse.

17.06.2019 Vesterålen regionråds arbeidsutvalg

BEHANDLING I MØTE
Saken ble sendt ut som e-postbehandling med svarfrist mandag 17. juni 2019 kl 14:00.

Under behandling fikk Arbeidsutvalget forelagt følgende spørsmål:
1. Godtar du e-postbehandling? (ja/nei)
2. Godtar du følgende vedtak: Vesterålen regionråd arbeidsutvalg støtter Hadsel kommunes høringsuttalelse – Ny studiestruktur Nord universitet.
   De foreslåtte endringer vil også få konsekvenser for studietilbudet for hele Vesterålen, og vi deler de bekymringer som fremkommer i Hadsel kommune sin uttalelse.

Innspill gitt fra Tove Mette Bjørkmo:
Pkt 1. "Vesterålen regionråd ber om at prosessen utsettes….. "
Pkt 2 pkt a, b, c, d, e, som vedtatt i "Vesterålen regionråd"

Avsnittene: "Vedlegg, referanser i saken, bakgrunn og saksframstilling" fjernes.

Konklusjon:
"Vesterålen regionråd vil fraråde at styret i Nord Universitet….."

"Fjerne setning som starter med «Det holder ikke at….."

Ta med setning som starter med "En ny høring med frist……

Fjerne setning som starter med "På samme måte som……."

Alle medlemmene i Arbeidsutvalget besvarte med ja på begge spørsmål og stilte seg bak innspillene fra Bjørkmo.

AU- 053/19 VEDTAK:
Vesterålen regionråd arbeidsutvalg støtter Hadsel kommunes høringsuttalelse - Ny studiestruktur Nord universitet, med endringer fremmet i møtet.
Høringsuttalelse - Ny studiestedsstruktur Nord Universitet

1. Vesterålen regionråd ber om at prosessen utsettes frem til alt underlag for beslutningen om ny studiestedsstruktur er gjenstand for offentlig høring. Dette fremgår av all offentlig forvaltningspraksis og må også gjelde for et universitet.
2. Om Nord Universitet velger å se bort fra en slik praksis ønsker Vesterålen regionråd å uttale følgende:
   a. Vesterålen regionråd anser det som en betydelig mangel for å kunne hevde at beslutningen er forsvarlig utredet . Dette med bakgrunn i at

vesentlige samfunnsmessige analyser mangler (konsekvensutredning).

b. Analyser bestilt av styret i møte 30.april er ikke gjort tilgjengelig for høringspartene og det er etter Vesterålen regionråds syn en vesentlig mangel som vanskeliggjør en reell høringsprosess.
c. Universitetets berettigelse hviler på evnen til å produsere forskning i form av høyere grader og publiseringspoeng, men i minst like stor grad på å ivareta samfunnsoppdraget det er å sikre tilgang på kompetente kandidater for hele landsdelen. Dette inkluderer å være en del av løsningen på landsdelens store mangel på yrkesgrupper som sykepleiere, lærere og andre grupper som er helt grunnleggende for å kunne levere tjenester til landsdelens innbyggere.
d. På Stokmarknes har det vært utdanning av sykepleiere helt siden 1923. Studiested Stokmarknes med viktige deltidsstudier, spesielt innenfor sykepleie - og flere andre profesjonsutdanninger, har gjennom de siste snart 25 år gjort det mulig for voksne studenter som er etablert i regionen, å kunne kombinere familie, jobb og utdanning. Dette har vært med på å demme opp for fraflytting og har bidratt til rekruttering av viktige yrkesgrupper til distriktene.
e. Vesterålen regionråd vil spesielt peke på viktigheten av å opprettholde det helt spesielle deltidsstudiet i sykepleie som både sikrer tilgang til høyere utdanning for grupper som ikke kan nyttiggjøre seg ordinære fulltidsstudier og den rekrutteringseffekt dette har både lokalt og regionalt. Dette krever etter Vesterålen regionråds vurdering også at fagpersonalets tilstedeværelse videreføres.

Konklusjon: Vesterålen regionråd vil fraråde at styret i Nord universitet tar en beslutning på nåværende tidspunkt, og mener det må gjennomføres en ny høring når alle rapporter/utredninger er tilgjengelig for høringspartene. En ny høring med frist i eksempelvis september synes derfor som en vesentlig bedre prosess.

Hadsel kommune
Rådmann

Arkivsak-dok.	19/01563-3
Saksbehandler	Ola Morten Teigen

Saksgang	Møtedato
Formannskapet	13.06.2019

Høringsuttalelse - Ny studiestedsstruktur Nord Universitet

Rådmannens innstilling

1. Hadsel kommunestyre ber om at prosessen utsettes frem til alt underlag for beslutningen om ny studiestedsstrruktur er gjenstand for offentlig høring. Dette fremgår av all offentlig forvaltningspraksis og må også gjelde for et universitet.

2. Om Nord Universitet velger å se bort fra en slik praksis ønsker Hadsel kommune å uttale følgende:
   a. Hadsel kommune anser det som en betydelig mangel for å kunne hevde at beslutningen er forsvarlig utredet. Dette med bakgrunn i at vesentlige samfunnsmessige analyser mangler (konsekvensutredning).

   b. Analyser bestilt av styret i møte 30.april er ikke gjort tilgjengelig for høringspartene og det er etter kommunens syn en vesentlig mangel som vanskeliggjør en reell høringsprosess.

   c. Universitetets berettigelse hviler på evnen til å produsere forskning i form av høyere grader og publiseringspoeng, men i minst like stor grad på å ivareta sammfunnsoppdraget det er å sikre tilgang på kompetente kandidater for hele landsdelen. Dette inkluderer å være en del av løsningen på landsdelens store mangel på yrkesgrupper som sykepleiere, lærere og andre grupper som er helt grunnleggende for å kunne levere tjenester til landsdelens innbyggere.

   d. På Stokmarknes har det vært utdanning av sykepleiere helt siden 1923. Studiested Stokmarknes med viktige deltidsstudier, spesielt innenfor sykepleie- og flere andre profesjonsutdanninger, har gjennom de siste snart 25 år gjort det mulig for voksne studenter som er etablert i regionen, å kunne kombinere familie, jobb og utdanning. Dette har vært med på å demme opp for fraflytting og har bidratt til rekruttering av viktige yrkesgrupper til distriktene.

   e. Hadsel kommune vil spesielt peke på viktigheten av å opprettholde det helt spesielle deltidsstudiet i sykepleie som både sikrer tilgang til høyere utdanning for grupper som ikke kan nyttiggjøre seg ordinære fulltidsstudier og den rekrutteringseffekt dette har både lokalt og regionalt. Dette krever etter Hadsel kommunes vurdering også at fagpersonalets tilstedeværelse videreføres.

Vedlegg:
Vedlegg 1 – Forslag til ny studiestedsstruktur ved Nord Universitet
Invitasjon til å avgi høringsuttalelse (ikke vedlagt)

Referanser i saken
Invitasjon til å avgi høringsuttalelse jamfør epost av 2.mai fra Nord Universitet.

Bakgrunn
Dagens Nord universitet ble etablert 1.januar 2016 gjennom sammenslåingen av Universitetet i Nordland, høyskolen i Nesna og Høyskolen i Nord-Trøndelag. Hovedsetet er definert å ligge i Bodø. Det er for tiden 1200 ansatte og 12.000 studenter ved universitetet. Det drives utdanning via

studiestedene Bodø, Steinkjer, Levanger, Mo i Rana, Nesna, Namsos, Stjørdal, Stokmarknes og Sandnessjøen.

Universitetet ble fra starten av fulgt tett opp av NOKUT, nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen, med både et innledende og et ordinært tilsyn. Det ble av Nokut hevdet at innledende kartlegging tilsa at Nord Universitet ville ha utfordringer med å være på nivå med sammenlignbare universiteter.

Tidligere Høgskolen i Bodø, studiested Stokmarknes startet sin første deltidsutdanning i 1995. Det har imidlertid vært drevet sykepleierutdanning på stedet helt tilbake til 1923, både i regi av Røde kors og Nordland fylkes sykepleierhøgskole før Høgskolen i Bodø.

Saksfremstilling

Styret i Nord Universitet behandlet 30.april sak om ny studiestedsstruktur for organisasjonen. Rektors utgangspunkt for prosessen er å samle universitetets slagkraft omkring Campus Bodø og Levanger. I tillegg er det ønskelig med tre studiesteder som skal tilby spissede fagsatsinger. Dette er lagt opp til å lokaliseres i Stjørdal, Steinkjer og Mo i Rana.

I tillegg er det ønskelig å tilby desentrale tilbud (distribuerte studier) i Stokmarknes og Namsos forutsatt at søkergrunnlaget er tilstede. Konkret innhold, omfang og kvalitet på distribuerte tilbud er ikke spesifisert, samtidig som tilstrekkelig søkergrunnlag er en vanskelig kvantifiserbar masse.

Pr i dag utlyser Nord Universitets Campus Vesterålen lærerutdanninger fra 1-10.trinn samt nett- og samlingsbasert sykepleierstudier. Det er dette tilbudet som ønskes videreført, i tillegg til at det bør være tilgang til masterstudiet MBA for å tilby både offentlige ledere og privat næringsliv kompetanse på masternivå. Dette er et mye brukt studie som er veldig bredt, og særlig godt egnet som et påfyll for innbyggere i jobb med en grunnutdanning.

Blant de konkrete endringer som foreslås er å flytte de fagansatte til Bodø. Dette vil etter kommunens vurdering i praksis være å legge ned sykepleierstudiet i dagens form. Dette vil være i strid med dens betydning for rekruttering til regionen, i tillegg til at det er svært beklagelig med bakgrunn i den gode erfaringen med lavere frafall og god faglig utdanning. Samtidig har desentraliserte studier og deltidsstudier noen konkrete egenskaper som er svært attraktivt for regionen de foregår i:

1. Flere vil ha tilgang til studiet ved at det kan gjennomføres mens man er i jobb, nært hjemmet, men samtidig med en kvalitet som gir god kompetanse.
2. Deltidsstudenter er ofte eldre enn heltidsstudenten og gir tilbud til mennesker som er etablert i regionen tilbudet foregår – og forblir i regionen
3. Det er sosial utjevnende ved at personer som ikke har tatt høyere utdanning i yngre alder kan etterutdanne seg mens de jobber og har familie eller andre forpliktelser som knytter dem til regionen.
4. Ansatte i helsetjenesten med lite eller ingen formell utdanning kan sikres kvalifiserende høyskoleutdanning som gir høyere jobbsikkerhet
5. Kommunene får tilgang til flere kompetente medarbeidere innen faggrupper som det i dag er svært vanskelig å rekruttere

For Hadsel kommune har rekrutteringsutfordringene både faglige og økonomiske kostnader. For oppvekstsektoren er mangelen på formelt kvalifiserte lærere høyere enn landssnittet, og noe som gjør at kommunen i stor grad må bruke lærerkrefter uten slik kvalifisering. Innen sykepleierrekrutteringen er utfordringen så stor at det på årsbasis, forutsatt like stort behov for bruk av vikarbyrå, vil ha en kostnad på 5,5 millioner å leie inn fra byrå. Det er åpenbart bedre både for den ansatte, kommunen og våre tjenestemottakere at fast ansatte sykepleiere utfører disse tjenestene. Slik sett er det derfor riktig å hevde at en fremtidig studiestedsstruktur som undergraver tilgangen på lokale sykepleiere vil ha en direkte økonomisk konsekvens for kommunen, i tillegg til at det både vil ha negativ kvalitetsmessig konsekvens for tilbudet og økt belastning for de sykepleiere som jobber i kommunen.

Regionen Lofoten/Vesterålen er viktig for Nord Universitet. Blant annet stiller regionen 60 praksisplasser til disposisjon for Bodø-studentene, noe som er avgjørende for å kunne fullfører

studiet. Samtidig er det lokale deltidstilbudet for sykepleierstudenter så attraktivt at det er flere kvalifiserte, lokale søkere alene fra regionen til å fylle studiet ved siste opptak.

Rådmannens vurdering

Endringer i tilbud, strukturendringer og lokaliseringsdebatter er alltid vanskelig. I denne saken er det imidlertid ikke kun noen få arbeidsplasser ved en enkelt campus som er tenkt flyttet fra kommunen som er den eneste bekymringen. Selv om nedlegging av Campus Stokmarknes er problematisk nok for kommunen og regionen er rådmannens fremste bekymring knyttet til tilgangen til kompetente medarbeidere på bachelor- og masternivå. Dette er i større grad fokuset til høyskolene, som har lavere krav til publisering, forskning og ph.d.-studier.

Videre har rådmannen forståelse for de kriterier og krav som settes for å oppnå godkjenning som Universitet. Utdanningen skal være forskningsbasert og av høy faglig kvalitet, og de statlige krav er både høye og krevende. Det oppleves likevel fremmedgjørende å møte argumenter om at man må ha mer publisering, flere doktorgradsstudenter og flere disputaser som ferdigstiller graden når det Kommune-Norge mangler er nok sykepleiere med godkjent bachelorgrad. At det er tilbud om etter- og videreutdanning på ett- og toårsnivå er positivt og nødvendig, men det må likevel være en stamme av sykepleiere som utgjør grunnstammen i enhver god helse- og omsorgstjeneste. I det perspektivet blir sykepleiere med doktorgrad i profesjonspraksis mindre relevante for kommunens grunnleggende helse og omsorgstjeneste.

Fra rådmannens ståsted synes behovet veldig ulikt sett fra et rådhus, sammenlignet med Universitetets. Der må publiseringspoeng, stipendiatfremdrift og phd-produksjon være viktige målepunkter, og det må også fra kommunens side være forståelse for at dette er statlige krav som settes til universitetet. At universitetet ikke har som eneste oppgave å være leverandør til kommune-sektoren er det etter rådmannens vurdering også forståelse for. Som en partner- og vertskapskommune for Nord Universitet er det nødvendig å ha gjensidig forståelse for de rammevilkår som stilles til disposisjon, og de krav som disse rammevilkår følges av. Universitetets samfunnsoppdrag blir derfor todelt mellom å ha høy kompetanse/drive forskning, samtidig som utdanning av både lavere og høyere grads utdanning naturlig nok er det andre viktige elementet. Likedan oppfattes det også at man aksepterer at Universitetet ikke skal fungere som et distriktspolitisk virkemiddel for «utkantene».

Samtidig er ikke den massive kritikken imot den foreløpige innstillingen til styret motivert av lokasjoner, men av konsekvensen av en massiv sentralisering der det ikke er godt nok underbygget, utredet og argumentert for nødvendigheten av å legge ned studiestedene som er foreslått. Det synes også å mangle forståelse hos universitetet for at en nedlegging av disse studiestedene har andre konsekvenser enn de som så langt synes belyst. Spesielt gjelder dette effekten på lokale rekrutteringsmuligheter og den sosiale og kapasitetsmessige dimensjon ved at flere faktisk blir satt i stand til å studere på høyskole/universitetsnivå.

Tidligere rektor ved Nord Universitet, Bjørn Olsen, tar i en kronikk[1] opp frafall som et argument imot deltidsstudier. Dette ved å referere til at deltidsstudenter har et frafall på opp mot 50% mens heltidsstudenter er omkring 20%. Det som ikke fremgår av artikkelen er at utdanningstilbudet i en periode ble lagt om og at man kan stille spørsmålstegn ved om tilbudet ble godt nok til at deltidsstudentene ble godt nok til at de kunne forventes å oppnå samme gjennomføringsgrad. Oversøkning til andre studiesteder er også en del av dette bildet.

Det som i tillegg synes helt å glemmes i et slikt perspektiv er at det er helt forskjellige grupper som vil kunne nyttiggjøre seg slike studier. Samtidig har andre perspektiver fått litt for liten oppmerksomhet, som det faktum at det var stor skepsis til å etablere et «B-studium i distriktene». Dette ble motbevist blant annet gjennom de faglige resultatene studenter ved sykepleierutdanningen ved Stokmarknes faktisk fikk, og som var gode også holdt opp mot fulltidsstudentenes, jf en artikkel hos sykepleien.no[2]

Miljøkonsekvenser

[1] *https://www.vol.no/meninger/leserinnlegg/2018/10/16/Ny-og-bedre-sykepleierutdanning-17699627.ece*

[2] *https://sykepleien.no/forskning/2009/12/vern-studietilbudet-i-vesteralen*

Det er vanskelig å måle konkrete miljøkonsekvenser av en mulig sammenslåing. Potensialet for mer effektive bygg og studiesteder kan lett overgås av økt transportbehov, uten at det er praktisk mulig å kalkulere dette med sikkerhet.

Økonomikonsekvenser
For Hadsel kommune ved Hurtigrutens Hus vil det være en vesentlig økonomisk ulempe om dagens leieavtale med Nord Universitet skulle bortfalle. Universitetet er en betydelig leietaker og det vil på kort sikt være vanskelig å se for seg en erstatningsleietaker av tilsvarende volum.

Andre konsekvenser
Som det fremgår av saksfremlegget er Rådmannens største bekymring effekten manglende lokalt tilbud vil påføre kommunen i form av vanskeligere rekruttering av spesielt sykepleiere og lærere. Det er så dramatisk at kommunen bør vurdere alternative samarbeid om Nord Universitet velger å legge ned Campus Vesterålen, enten direkte eller gjennom store reduksjoner, uten å erstatte det med ett studiested med minst like godt studietilbud som i dag.

Politisk handlingsrom
Innstillingen legger opp til en kritisk men konstruktiv høringsuttalelse fra Hadsel kommune der partnerskapet med Nord Universitet holdes høyt og inngangen til omorganiseringen er at man skal bidra konstruktivt men tydelig. Det er imidlertid mulig å endre i begge retninger. Rådmannen ser for seg følgende alternativer som de fremste til innstillingen i saken:

1. Kommunen kan velge å ikke inngi høringsuttalelse, noe som vil bli tolket som en aksept av det forslag som er fremlagt. Basert på de sannsynlige konsekvensene av en nedlegging av Campus Vesterålen er disse så alvorlige at det må frarådes å gjennomføre en slik tilnærming. Om dette likevel er ønskelig kan det enklest gjøres ved at formannskapet vedtar å ikke avgi høringsuttalelse.
2. Det kan være ønskelig med en tilpasning av sakens innstilling, samtidig som strukturen ivaretas. Dette må vurderes ut ifra hvordan enkelte endringer påvirker helheten og oppfatningen av det høringssvaret som kommunen til slutt velger å avgi.
3. Det kan være ønskelig å skjerpe innstillingen. Dette kan skje gjennom flere akser, men andre kommuner som har behandlet saken har så langt valgt å være litt mer tydelig kritisk eller å gå til det skritt å «true» med å avslutte samarbeidet med Nord Universitet. Det har også vært tema i Hadsel[3], uten at man har gått så dramatisk og tydelig frem som på Helgeland. Dette kan skje ved å tilknytte seg andre universitet høyskoler, og å tilby praksisplasser til disse fremfor Nord Universitet. Rådmannen vil i utgangspunktet anbefale en mer diplomatisk og samarbeidsorientert tilnærming til en viktig partner som Nord Universitet. Om det likevel er ønskelig å gjennomføre en slik forsterket uttalelse vil rådmannen samtidig anbefale at det igangsettes et samtidig utredningsarbeid for å sikre at det er praktisk mulig å etablere gode alternativer. Mens det på Helgeland sees imot UIT[4] vil det kunne medføre samme problematikk på lang sikt fordi også UIT har det samme kravet til publiseringspoeng, faglig kvalifikasjon i den akademiske stab, samt stor oppmerksomhet på phd-studier. Dette kan skje gjennom følgende tilleggsforslag eller tilsvarende:

   Rådmannen bes, i samråd med rådmannsutvalget i Lofoten og Vesterålen, sørge for at det utredes alternativ tilknytning til en høyskole med godkjenning for etablering av desentralisert og deltids-/samlingsbasert sykepleiestudie i regionen. Det må legges spesielt vekt på tilgangen til faglige ressurser og lokale kostnader ved utredningen.

Konklusjon
Rådmannen vil fraråde at styret i Nord universitet tar en beslutning på nåværende tidspunkt, og mener det må gjennomføres en ny høring når alle rapporter/utredninger er tilgjengelig for høringspartene. Det holder ikke at en så vesentlig del av grunnlaget for beslutningen holdes utenfor høringen. En ny høring med frist i eksempelvis september synes derfor som en vesentlig

[3] *http://www.blv.no/nyheter/sykepleierutdanninga-praksisplasser-kan-bli-forhandlingskort-1.2569861*
[4] *https://www.nrk.no/nordland/frustrert-ordforer-truer-med-a-bryte-samarbeid-med-universitetet-1.14574809*

bedre prosess. På samme måte som kommunen må gjøre det hele grunnlag for behandling av kommunedelplaner (og mange andre saker) tilgjengelig for offentligheten (høring) må det også forventes at en offentlig institusjon som et universitet også underlegges samme krav.

Om Nord Universitet velger å se bort fra en ordinær forvaltningspraksis vil rådmannen anbefale følgende uttalelse fra Hadsel kommune: